

4 - Kompensacija

Kokia procedūra taikoma reikalavimui, kad nusikalstamą veiką padaręs asmuo atlygintų žalą (pvz., teismo byla, civilinis ieškinys, civilinis ieškinys baudžiamajoje byloje)?

Teisę gauti kompensaciją iš nusikalstamą veiką padariusio asmens baudžiamajame procese galima pareikšti žodžiu, įtraukiant tai į posėdžio įrašus, arba pateikiant specialų rašytinį prašymą. Civilinis ieškovas, kuris pagal teisės aktus turi teisę gauti iš nusikalstamą veiką padariusio asmens kompensaciją už nusikalstama veika jam padarytą žalą, taip pat turi teisę prašyti teismo, kad šis, priimdamas apkaltinamąjį nuosprendį, nurodytų atsakovui sumokėti kompensaciją už žalą; šį prašymą civilinis ieškovas turi pateikti vėliausiai iki tyrimo arba pagreitinto tyrimo pabaigos. Prašyme turi būti aiškiai nurodyti reikalavimo motyvai ir prašomos kompensacijos suma. Civilinis ieškovas teismo posėdžio metu informuojamas apie teisę į kompensaciją ir apie procedūrą, kaip šia teise pasinaudoti.

Jeigu kyla pagrįstas susirūpinimas, kad nukentėjusiojo reikalavimą atlyginti nusikaltimu padarytą žalą bus sunku arba neįmanoma patenkinti, tikėtino žalos dydžio neviršijantį reikalavimą galima užtikrinti atsakovo turtu arba kitomis turтинėmis teisėmis. Prokuroro arba civilinio ieškovo prašymu teismas priima nutartį dėl turto arešto; ikiteisminio tyrimo metu prokuroras gali užtikrinti reikalavimą net ir be civilinio ieškovo prašymo, jeigu tai būtina atsižvelgiant į civilinio ieškovo interesus, ypač jeigu kyla vėlavimo rizika.

Teismas nusikalstamą veiką padariusiam asmeniui nurodė man atlyginti žalą ir (arba) sumokėti kompensaciją. Kaip užtikrinti, kad nusikalstamą veiką padaręs asmuo sumokėtų?

Jeigu nusikalstamą veiką padaręs asmuo savo prievolių, kurias teismas skyrė baudžiamajame procese, neįvykdo savanoriškai, jums išduodamas vykdomasis dokumentas, kai toks teismo sprendimas tampa vykdytinu, – pagal vykdomąjį dokumentą galite užtikrinti, kad sprendimas būtų įvykdytas priverstinai. Tokiu atveju galite kreiptis teisinės pagalbos į advokatą.

Jei nusikalstamą veiką padaręs asmuo nemoka, ar gali valstybė man atlikti išankstinį mokėjimą? Kokiomis sąlygomis?

Ne.

Ar turiu teisę į kompensaciją iš valstybės?

Jei nukentėjote nuo smurtinio nusikaltimo, galite prašyti kompensacijos. Slovakijos Respublikos teisingumo ministerija priima sprendimą dėl kompensacijos ir ją sumoka remdamasi rašytiniu prašymu. Prašymą reikia rengti naudojantis ministerijos interneto svetainėje pateikiama forma. Prašymas gali būti pateiktas kai tik pradedamas baudžiamasis persekiojimas ir ne vėliau kaip per vienus metus nuo tos dienos, kai teismo sprendimas arba baudžiamasis įsakymas tampa galutinis.

Jei baudžiamasis teismas jūsų reikalavimą atlyginti žalą, patirtą dėl fizinio sužalojimo, nukreipia į civilinį procesą arba procesą kitoje institucijoje, prašymas turi būti pateiktas ministerijai per vienus metus nuo tos dienos, kurią sprendimas dėl jūsų ieškinio civiliniame procese arba procese kitoje institucijoje tampa galutinis. Šiam laikotarpiui

praėjus, teisės į kompensaciją pagal Nusikaltimo aukų įstatymą netenkama.

Nurodyti laikotarpiai nėra pradedami skaičiuoti vykstant procesui kompetentingoje įstaigoje, visų pirma vykstant civiliniam procesui ir su vykdymu susijusiam procesui, per kurį atlyginti fizinio sužalojimo žalą prašote tiesiai jums tą žalą padariusį asmenį.

Ministerija sprendimą dėl jūsų prašymo turi priimti per keturis mėnesius nuo išsamaus prašymo gavimo dienos. Laikotarpis bus pratęstas tiek, kiek laiko praeis nuo prašymo bendradarbiauti arba pateikti sprendimui priimti būtinus dokumentus pateikimo iki tada, kai kompetentingos teisėsaugos institucijos, teismai, kitos nacionalinės valdžios institucijos, aukštesnio lygmens teritoriniai vienetai, savivaldybės ir kiti asmenys juos pateiks.

Ar turiu teisę į kompensaciją, jei nusikalstamą veiką padaręs asmuo nepripažintas kaltu?

Jeigu atsakovas išteisinamas, teismas jūsų ieškinį nukreips į civilinį procesą arba procesą kitoje institucijoje.

Jei nukentėjote nuo smurtinio nusikaltimo ir atsakovas buvo išteisintas, nes neatsako pagal baudžiamuosius įstatymus dėl nepakaltinamumo arba dėl to, kad nėra sulaukęs amžiaus, nuo kurio atsakoma pagal baudžiamuosius įstatymus, ir jums nebuvo atlyginta žala už fizinį sužalojimą, turite teisę į kompensaciją pagal Nusikaltimo aukų įstatymą.

Ar turiu teisę į skubią išmoką, kol laikiu sprendimo dėl savo ieškinio dėl kompensavimo?

Ne.

■ Paskutinis naujinimas: 04/07/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.